

MITÄ HITLERIN SUOMALAISTEN APURIEN OIKEUSJUTTU ON TUONUT PÄIVÄNVALOON*

Suomalaisten pääsotarikollisten oikeusjuttu on venynyt edeten nitisten ja natisten, välillä pysähdellen, mutta nyt se kaikesta päättäen lähenee loppuaan.

Syytetyt, Suomen hallituksen kahdeksan entistä jäsentä, ovat yrittäneet kaikin tavoin peittää jälkiään, hävittää kompromettoivia asiakirjoja, salata pimeitä töitään koskevan totuuden. Mutta siitä kaikesta huolimatta on oikeudenkäynnissä paljastunut sellainen tosiasia-in ketju, joka on enemmänkin kuin tarpeeksi luja sitomaan syytetyt historian häpeäpaaluun ja perustelemaan heidän ansaitsemansa ankaran tuomion.

Ennen kaikkea paljastui kuva niistä saksalais-suomalaisista salajuonista, joiden avulla Suomi vedettiin sotaseikkailuun fasistisen Saksan puolella.

SUOMALAIS-SAKSALAISEN HYÖKKÄYKSEN SALAISET VALMISTELUT

Kuten tunnettua ovat Suomen taantumukselliset hallituspäälliköt vakuuttaneet koko ajan, että heillä ei ollut ennen sotaa mitään salaisia sopimuksia saksalaisten kanssa, että he olivat kunnioittaneet kansainvälisiä sopimuksia, eivät olleet valmistaneet mitään hyökkäyssotaa ja joutuivat kesällä

* Syytteeseen oli pantu presidentti Ryti, pääministerit Rangell ja Linkomies, ministeri Tanner ym., kaikkiaan kahdeksan Suomen hallituksen jäsentä. — *Toim. huom.*

1941 Hitlerin Saksan puolelle muka vastoin tahtoaan, Neuvostoliiton ollessa syypää, ja että Suomi sitten kävi muka vain omaa »erillistä puolustusotaansa». Tämän selityksen valheellisuus oli jo sodan aikana ilmeinen kaikille tarkkailijoille, jotka eivät antaneet vetää itseään nenästä, mutta siihen aikaan suomalaisten sotarikollisten onnistui pitää salassa sotavalmistelujaan koskevat *tosiasiat*. Nyt ovat monet salaisuudet jo nousseet päivänvaloon ja on selvinnyt, että suomalaiset ja saksalaiset vallanpitäjät suorittivat jo vuoden 1940 jälkipuoliskolla ja 1941 alkupuoliskolla koko joukon yhteisiä toimenpiteitä, joilla oli selvä *sotilaallisen salaliiton* luonne. Salaisten sotilaallisten neuvottelujen ja sopimusten menetelmä oli heille, paitsi lyhin päämäärään — yhteiseen sotaan — johtava tie, myös sotilaspoliittisen konspiraation kannalta mukavin: kaikki keskinäiset sopimukset saatiin tehdä oman koplan ahtaassa piirissä ja suorittaa käytännössä sodan valmistelua salaa, asettaen Suomen kansan, eduskunnan jäsenten enemmistön ja vieläpä eräät hallituksen jäsenetkin tapahtuneiden tosiasiahin eteen.

Syytekirjelmän ja oikeudelle esitettyjen asiakirjojen mukaan suomalais-saksalainen sotilaallinen salaliitto kehittyi seuraavalla tavalla.

Elokuun 18. pnä 1940 Berliinistä saapui Suomeen Göringin emissaari eversti Veltjens muka ottamaan Suomen sota-voimien ylijohdolta selvää saksalaisten joukkojen »kauttakuljetusten» mahdollisuudesta. Suomen Berliinin-lähettilään Kivimäen suosituskirjeessä, joka Veltjensillä oli mukanaan, lausuttiin, että Veltjensin esittämiin suunnitelmiin myöntymisestä on ilmoitettava Berliiniin salasäbkeellä, joka sisältää vain yhden sanan: »Kyllä». Niin tehtiinkin. Syyskuun 12. pnä tehtiin tarkoin salassa ensimmäinen »kauttakulкусopimus» ja jo syyskuun 21. pnä Vaasan satamaan ilmestyivät ensimmäiset saksalaisia joukkoja ja aseita kuljettavat alukset. Seuraavana päivänä Kivimäki allekirjoitti Berliinissä lopullisen Suomen ja Saksan välisen »kauttakulкусopimuksen». Vasta sen jälkeen, syyskuun 24. pnä, pidettiin tarpeellisena ilmoittaa siitä asiasta tietämättömille Suomen hallituksen jäsenille.

Jos todella olisi ollut kysymys vain Suomen ja Norjan kautta tapahtuvista kuljetuksista, niin minkä vuoksi olisi tarvittu sellaista tosi vehkeilijäin salaliittoa? Todellisuudessa oli kysymys kuitenkin muusta. Niin saksalaiset kuin suo-

malaisetkin yhteistä neuvostovastaista hyökkäystä hautooneet vallanpitäjät tahtoivat muodostaa mahdollisimman nopeasti Pohjois-Suomeen saksalaisten sotilastukikohdan, mutta koska oli selvää, että ensimmäistenkään saksalaisten joukkojen ilmestyminen Suomen alueelle ei voinut jäädä huomaamatta, niin niiden todellisen tarkoituksen peittämiseksi keksittiin viekas veruke — niiden »kauttakuljetus». Saksalaiset »kauttakulkujoukot» jäivät matkalla vieraanvaraiseen maahan ja kiinnittyivät lujasti Pohjois-Suomen rautateiden solmukohtiin.

Tätä tosiasiaa ei kukaan suomalaisista sotarikollisista voi nyt kieltää, mutta he yrittävät pestä kätensä väittäen, etteivät muka »tienneet mitään» siitä, mitä saksalaiset puuhasivat Suomen alueella. Kenenkään päähän ei kuulemma pälkähtänyt valvoa saksalaisten isännöimistä Suomessa. Ryti muka kuvitteli, että sellainen valvonta ei ollut hallituksen, vaan sotilasviranomaisen tehtävä.

Mutta »kauttakulkusopimukset» olivat vain suomalais-saksalaisen sotilaallisen salaliiton kehittymisen alustava vaihe. Seuraava vaihe alkoi vuoden 1940 joulukuussa, jolloin Hitlerin päämajassa laadittiin perussuunnitelma, ns. Barbarossa-suunnitelma, Neuvostoliittoa vastaan tähdättyä hyökkäystä varten.

Hitlerin suomalaiset apurit luottivat vielä asiansa oikeudellisen käsittelyn alkaessa siihen, että Hitlerin päämajan uumenista ei missään tapauksessa tule julki mitään salaisuuksia. Sen vuoksi he kielsivät reippaasti rikostoveruutensa Hitlerin koplan kanssa Neuvostoliiton ja Saksan sotaa edeltäneellä kaudella. Mutta he pettyivät laskelmissaan. Nürnbergin oikeusjutun yhteydessä paljastui eräitä hitleriläisten arkistojen salaisia asiakirjoja, jotka koskevat välittömästi myös suomalaisten sotasyllisten asiaa.

Itse Barbarossa-suunnitelman kolmannessa kohdassa sanottiin, että Suomen piti suojata Norjasta siirrettävän saksalaisen Nord-ryhmän hyökkäystä ja sen jälkeen toimia yhdessä sen kanssa. Tätä koskevassa asiakirjassa ovat säilyneet allekirjoitukset: Jodl, Keitel, Hitler.

Barbarossa-suunnitelmaan liittyi merkintä, joka kuului: »Suomen armeijan tehtävät: pikainen naamioitu liiketukikohdallepano. Osallistuminen hyökkäykseen Rovaniemen alueelta mikäli mahdollista valiojoukoin. Tähän tarkoitukseen määrättävä 2 suomalaista divisioonaa (suuremmalle määrälle joukkoja ei ole tilaa). Hyökkäys Laatokan molem-

min puolin Laatokan kanavalle ja Syvärille. Tähän tehtävään asetettava Suomen armeijan pääosa.»

Muutamia päiviä sen jälkeen, kun Hitler oli vahvistanut tämän suunnitelman, Saksan armeijan esikuntien päälliköt ja myös Suomen armeijan esikuntapäällikkö kenraali Heinrichs kutsuttiin saksalaiseen Zossenin kaupunkiin, jossa hitleriläisten maavoimien yleisesikunnan päällikkö, kenraaliversti Halder vihki heidät Barbarossa-suunnitelman salaisuuksiin. Tämän jälkeen Saksan sotavoimien ylijohdanto antoi Norjassa olevien saksalaisten joukkojen esikuntapäällikön Buschenhagenin tehtäväksi ottaa yhteys Helsingissä olevaan Suomen yleisesikuntaan neuvottelujen käymiseksi yhteisistä Neuvostoliittoa vastaan tähdätyistä sotatoimista. Yhdessä tämän Saksan asevoimien ylimmän johdon edustajan kanssa Suomessa laadittiin sitten Neuvostoliittoa vastaan tähdätyt saksalais-suomalaiset hyökkäyssuunnitelmat kaikkine yksityiskohtineen. Siksi on ymmärrettävää, että kenraali Buschenhagenin todistuksella saattoi olla erikoisen tärkeä merkitys sotasyölyllisten Helsingin oikeudenkäynnille. Mutta syytetyt ja heidän asianajajansa pitivät häntä tuhoutuneena sodassa ja luottivat sen vuoksi täydellisesti hänen vaikenemiseensa. Mainittu saksalainen kenraali osoittautui kuitenkin olevan elossa, ja ollessaan sotavankina Neuvostoliitossa hän ilmoitti olevansa valmis kirjoittamaan yksityiskohtaisen todistajankertomuksen, joka sitten esitettiin oikeudelle Helsingissä. Sen lukeminen oikeudessa vaikutti, suomalaisen lehdistön lausunnon mukaan, kuin pommi tai joka tapauksessa kuin valora-ketti.

Kertomuksensa mukaan kenraali Buschenhagen saapui ensi kerran Helsinkiin helmikuun puolivälissä 1941. Jo saapumispäivänään hän sai yllätykseksen Suomen hallitukselta Valkoisen Ruusun ritarikunnan suurristin. Seuraavina päivinä Buschenhagen ja hänen seurueessaan olleet saksalaiset upseerit pohtivat Suomen yleisesikunnan johtajien (Heinrichsin, Airon ym.) kanssa Keski- ja Pohjois-Suomesta Vienanmerta ja Murmanskia kohti suunnattavien sotatoimien operatiivisia mahdollisuuksia.

Näiden neuvottelujen yhteydessä Buschenhagen teki Norjassa olleiden saksalaisten joukkojen tiedustelupalvelun päällikön ja kahden Suomen yleisesikunnan everstin seurassa 10-päiväisen tutkimusmatkan Itä- ja Pohjois-Suomen rajaseuduille. Matkaan osallistujat tutkivat joukkojen kes-

kityksen ja sijoituksen kaikkia mahdollisuuksia Neuvostoliittoon kohdistuvan hyökkäyksen varalta. Oslossa olleet saksalaisen yleisesikunnan miehet muokkasivat tämän tutkimusmatkan tulokset jo maaliskuussa, ja ne esitettiin operaatiosuunnitelman muodossa Saksan sotavoimien ylijohdolle. Tällä pohjalla syntyi Buschenhagenin todistuksen mukaan operaatiosuunnitelma, joka sai peitenimekseen Sinikettu (Blaufuchs) ja käsitti hyökkäyssuunnitelman Kuusamon-Rovaniemen-Petsamon alueelta Muurmannin radalle. Kirkkoniemen-Petsamon alueen operaatiosuunnitelma sai nimen Poro (Rennatier) ja Rovaniemen alueen operaatiosuunnitelma nimen Hopeakettu (Silberfuchs).

Huhtikuun lopussa 1941 Buschenhagen komennettiin jälleen Helsinkiin jatkamaan Suomen ja Saksan yleisesikuntien välisiä neuvotteluja. Näiden neuvottelujen aikana suomalaiset kenraalit eivät ainoastaan vahvistaneet Suomen sodanjohdon valmiutta osallistua tulevaan sotaan Neuvostoliittoa vastaan, vaan ilmaisivatpa olevansa huolissaan siitä, ettei Saksa vain luopuisi tästä yrityksestä sen jälkeen, kun Suomi jo olisi valmis sotaan. Sitten käsiteltiin seuraavia pääkysymyksiä: a) Suomen liikekannallepanon suorittamiseen tarvittavaa aikaa ja näiden toimenpiteiden naimioimista, b) suomalaisten ja saksalaisten voimien keskitystä, c) hyökkäyssuunnitelmia.

Kaikista näistä kysymyksistä päästiin yksimielisiin päätöksiin, ja Heinrichs selosti neuvottelujen kulkua Suomen asevoimien ylimmälle johdolle ja puolustusministeri Waldenille.

Toukokuun 20. p:nä 1941 presidentti Rytin luokse saapui Saksan hallituksen lähettämänä ministeri Schnurre kehottaen lähettämään fyrrerin päämajaan Suomen sotilaskommandon edustajia neuvottelujen käymiseksi sotilaallisen yhteistyön lopullisesta järjestämisestä. Rytin päiväkirjasta näkyy, että hän neuvotteli heti asiasta hallituksen: pääministeri Rangellin, puolustusministerin ja ulkoasiainministerin kanssa. »Kaikki olivat asiasta samaa mieltä», ja edustajat lähetettiin neuvonpitoon, joka tapahtui Salzburgin kaupungissa. Tästä neuvonpidosta eivät sivulliset tienneet tietenkään mitään. Asiaa on yritetty esittää ikäänkuin olisi ollut kysymys vain suomalaisten upseerien lähettämisestä Saksaan »tutustumista ja opiskelua varten» ja että »sotilaskommandojen kesken ei mitään sopimuksia solmittu». Mutta kenraali Buschenhagen saattoi valaista tätäkin pimeää kysy-

mystä, sillä hänkin oli mukana Salzburgin neuvotteluissa. Hänen todistuksensa mukaan olivat sotamarsalkka Keitel ja kenraali Jodl Saksan sotavoimien ylijohdon pääedustajina tässä neuvottelussa; suomalaisten edustajina olivat kenraali Heinrichs ja eversti Tapola. »Saksan ja Suomen yleisesikuntien aikaisempien neuvottelujen pohjalla vahvistettiin lopullisesti yhteiset operaatiosuunnitelmat ja liikekannallepanon ja hyökkäyksen ajat», lausutaan Buschenhagenin todistuksessa. Pian sen jälkeen Hitler lähetti Ryttille kirjeen ilmoittaen vahvistavansa »sen mistä sotilasjohdot olivat sopineet».

Niin ollen jo toukokuussa 1941 kaikki suomalais-saksalaista hyökkäystä koskevat sotilaalliset suunnitelmat oli yksityiskohtaisesti viimeistelty ja vahvistettu, joten kesäkuun alusta saatettiin koko kone laskea käyntiin tarkalleen sovitun aikataulun mukaisesti. Kesäkuun 1. pnä Suomi ryhtyi suorittamaan solmittuja salaisia sopimuksia noudattaen naamioitua liikekannallepanoa »reserviläisten ja reserviupseerien kertausharjoitusten muodossa». Kahden viikon aikana, kesäkuun 7. päivästä lähtien Suomeen siirrettiin Norjasta kaksi saksalaista divisioonaa ja Suomen eri satamiin saapui 74 saksalaisia joukkoja, aseita ja varusteita kuljettavaa alusta. Oikeudelle esitettyjen asiakirjojen mukaan annettiin 15. pnä kesäkuuta 5. suomalaiselle armeijakunnalle salainen päiväkäsky sen alistamisesta Rovaniemellä sijainneen saksalaisen armeijajohdon komentoon (tarkasti Buschenhagenin ja Heinrichsin laatimien suunnitelmien mukaisesti). Kesäkuun 18. pnä annettiin 7. armeijakunnalle päiväkäsky siitä, että tämän armeijakunnan oli »hyökkäystilanteessa» hyökättävä Sortavalaa ja Jäniskoskea kohti, kun taas 14:n divisioonan piti vallata Lentiera ja Repola. Kesäkuun 20. pnä annettiin kaikille suomalaisille joukoille päiväkäsky, jossa ne veloitettiin olemaan kesäkuun 22. pnä täysin taisteluvalmiina.

Kesäkuun 22. päivästä alkaen, jolloin Hitler ilmoitti maailmalle, että Suomi tulee käymään sotaa yhdessä Saksan kanssa, Suomen armeijan ja Suomessa olleiden saksalaisten joukkojen hyökkäys kehittyi täsmälleen niiden operaatiosuunnitelmien mukaisesti, jotka oli jo useita kuukausia aikaisemmin laadittu Saksan ja Suomen yleisesikuntien neuvotteluissa sekä vahvistettu Salzburgissa.

Ei ole lainkaan ihme, että syytettyjen valheellinen seipelmä heidän syyttömyydestään Suomen vetämisessä

hyökkäyssotaan särkyi sirpaleiksi niin monien ja painavien tosiasiain vaikutuksesta, joita yleisellä syyttäjällä oli Helsingin prosessissa käytettävänä.

MINKÄ PUOLESTA RYTIN — TANNERIN HALLITUS KÄVI SOTAA?

Maailman eri yhteiskuntapiireillä on ollut jo kauan tarpeeksi selvä käsitys Suomen hallituksen fasistisen Saksan rinnalla käymän sodan yleisestä luonteesta: se oli samanlaista rikollista anastussotaa kuin muidenkin Hitlerin Saksan vasallien käymät sodat. Tämä käsitys on saanut vahvistuksen Suomen sotarikollisten oikeusjutun aikana. Mutta tämä oikeusjuttu on tuonut samalla julkisuuteen myös eräitä aikaisemmin tuntemattomia tai vähän tunnettuja tosiasioita, jotka antavat lisävalaistusta kysymykseen, mitä itse asiassa havittelivat Suomen vallanpitäjät syöstessään maansa fasistiseen sotaan. Osoittautui, että he tavoittelivat hourupäisiä ja rikollisia päämääriä.

Heillä oli ennen kaikkea mieletön pyrkimys myötävai-
kuttaa Neuvostoliiton tuhoamiseen. Tästä puhui julkean avomielisesti Tanner, joka tavallaan oli sodan aikana Suomen hallituksen aatteellisena johtajana. Yleisen syyttäjän oikeudelle esittämien asiakirjojen mukaan Tanner julisti puheessaan, jonka hän piti radiossa saksan kielellä heinäkuun 2. pnä 1941, täysin Saksan fasistien julistuksia vastaavasti:

»Ihmiskunnan tulevaisuuden vuoksi on välttämätöntä, että tämä vahingollinen järjestelmä (so. neuvostojärjestelmä) tulisi tuhotuksi.»

Tätä kiihkeätä sosialifasistia nimitettiin Suomen hallituksen »voimakkaaksi mieheksi» ja Neuvostoliittoon nähden ei tietysti ollut mitään erimielisyyksiä hänen ja nyt syytettyjen penkillä istuvien muiden suomalaisten ministerien välillä. Mutta heidän kätensä olivat vain liian lyhyet.

Suomen hallituspiirien toinen pyrkimys suuntautui laajojen neuvostoalueiden valtaamiseen »suur-Suomen» luomiseksi.

Helsingin oikeudenkäynnissä mainittiin useasti heinäkuun 10. pnä 1941 joukoille annettu päiväkäsky, jossa oli esitetty mieletön ajatus: »edessämme väikky suur-Suomi». Syytetyt yrittivät kätkeytyä sellaisen verukkeen taa,

ettei hallituksella ollut muka mitään tekemistä ylipäällikön päiväkäskyjen laatimisen kanssa. Mutta päiväkäsky oli ensinnäkin yhdenmukainen sodan anastuspäämääriä koskevien Rytin lausuntojen kanssa, ja toiseksi todettiin, että Suomen hallitus, joka ei ainoastaan ollut esiintymättä tällaisia päämääriä vastaan, vaan suorastaan yllytti lehdistöä ja radiota käymään jatkuvaa kamppailua »suur-Suomen» luomiseksi ja sen »elintilan» laajentamiseksi neuvostoalueiden kustannuksella.

Uutta räikeää valoa näihin anastuspyynteisiin ja vastaviin suomalais-saksalaisiin suunnitelmiin heittää kaksi Helsingin oikeudelle esitettyä asiakirjaa, jotka on löydetty hitleiriläisten päämiesten salaisista arkistoista. Toinen on Saksan merisotavoimien esikunnan päällikön päiväkäsky »Pietarin kaupungin tulevaisuudesta». Tässä päiväkäskyssä sanotaan:

»Führer on päättänyt pyyhkäistä Pietarin kaupungin maan pinnalta. Neuvosto-Venäjän tappion jälkeen ei ole mitään etua tämän suuren asutuskeskuksen olemassaolosta. Suomi on samoin ilmoittanut, että sitä ei kiinnosta Pietarin kaupungin myöhempi olemassaolo sen uusien rajojen välittömässä läheisyydessä.»

Toinen asiakirja on Bormannin muistiinpanot pöytäkirjasta, jossa lausutaan seuraavaa:

»Valtakunnanmarsalkka pyytää Führeriä ilmoittamaan, mitkä alueet on luvattu muille valtioille. Führer vastasi: Suomalaiset tahtovat saada Itä-Karjalan, mutta suuren nikkelintuotantonsa vuoksi Kuollan niemimaa on liitettävä Saksaan. Suomalaiset esittävät vaatimuksia Leningradin alueeseen. Führer tahtoo hävittää Leningradin maan tasalle antaakseen sen sitten suomalaisille.»

Tällaisia kaameita suunnitelmia punoivat siihen aikaan pääanastaja Hitler ja hänen Suomen hallituksessa olleet apurinsa!

Siihen liittyy läheisesti Suomen vallanpitäjien sitkeä pyrkimys tehdä kaikkensa, jotta Hitlerin Saksa saavuttaisi voiton Euroopan kansoista. Se olikin Suomen hallituskoplan kolmas seikkailupyrkimys.

Olisi lapsellista ajatella, että Rytin, Tannerin, Linkomiehen ja Kivimäen kaltaiset suomalaiset poliitikot eivät likinäköisyytensä vuoksi havainneet vaaraa, joka Saksan voittaessa olisi uhannut niin Suomea kuin muitakin Euroopan valtioita, nimittäin riippumattomuuden menetystä. Tiesiväthän he yhtä hyvin kuin mekin Saksan fasismin pyrki-

mykset orjuuttaa Eurooppa ja päästä maailman hallitsijaksi. Esiintyessään elokuun 14. pnä 1940 Oulussa Tanner kuvasi jo silloin seuraavanlaisia näköaloja:

»Voidaan olettaa, että akselivaltioilla tulee olemaan johdettava osa Euroopassa... Muiden valtioiden on pakko elää voittajavaltioiden käskyjen mukaan.»

Sellainen näköala ei hämmäntänyt Tanneria vähääkään. Hän oli itse valmis elämään saksalaisten fasistien käskyjen mukaan ja pakottamaan Suomen elämään heidän käskyjensä mukaan. Syyskuussa 1941, jolloin Tanner sotaa käyvän Suomen hallituksen edustajana teki agitaatiomatkan Saksaan, Slovakiaan ja Itävaltaan, hän teki kumarruksen Hitler-Saksalle esimerkiksi Wienissä esiintyessään ja vaakuutti:

»Tämän sodan päämäärä on sama sekä meille että niille, joiden kanssa olemme läheisessä aseveljeydessä.»

Maaseutuasianajajan tapaan temppuillen Ryti petkutti kesällä 1941 Amerikan lähettilästä Schönfeldiä väittäen, ettei Suomella muka ole Saksan kanssa »mitään poliittisia sopimuksia» ja salasi kaikki saksalaisten kanssa solmitut sotilaalliset sopimukset. Mutta neljän kuukauden kuluttua, kun saksalaiset kehottivat Suomea yhtymään akselivaltojen yhteiseen poliittiseen sopimukseen (ns. kominterninvastaiseen sopimukseen), Ryti kiiruhti täyttämään tämänkin saksalaisten toivomuksen. Sodan aikana enempää kuin sen valmistelukaudellakaan ei yleensä ollut ainoatakaan tapausta, jolloin Suomen hallitus olisi hitleriläisiltä jotakin kieltänyt. Toivoivatpa saksalaiset Suomelta mitä hyvänsä — tykinruokaa, erilaisia raaka-aineita, elintarvikkeita ja mitä tahansa muuta — kaikkiin heidän pyyntöihinsä suomalaiset viranomaiset vastasivat: kyllä, kyllä, kyllä. Ikäänkuin mainittu elokuussa 1940 Berliiniin lähetetty sähke lyhyine »kyllä»-sanoineen olisi muodostanut perinteen Suomen ja fasisti-Saksan virallisten suhteiden kaikille myöhäisemmille vaiheille.

Niin saksalaiset kuin suomalaisetkaan fasistit eivät sa-lailleet natsilaista aikomustaan pystyttää Eurooppaan fasistinen »uusi järjestys» ja teljetä myös Suomi tähän kansojen pakkotyölaitokseen. Kuten eräästä Hitlerin luona pidetyn neuvottelun pöytäkirjasta on käynyt ilmi, Hitler oli sitä paitsi sanonut suoraan, että Suomi on viime kädessä liitettävä »kolmanteen valtakuntaan». Mutta tämä Suomen vapautta ja riippumattomuutta uhannut ilmeinen vaara ei

hetkeäkään pidättänyt Rytii, Tanneria, Linkomiestä ja koko heidän koplansaan rikollisesta »aseveljeydestä» hitleriläisten kanssa. Suomalaiset sotarikolliset laskelmoivat ilmeisesti, että heillä ei henkilökohtaisesti ollut mitään pelättävää saksalaisten voittajien taholta olkoonpa Suomen kansan kohtalo mikä tahansa. »Ei korppi korpin silmää noki», sanoo sananlasku.

Sanalla sanoen he toimivat kaikessa kuin todelliset maansa kavaltajat. Juuri siksi he nyt istuvatkin syytettyjen penkillä odottaen tuomiota, vailla toivoakaan kolmenkymmenen hopeapeningin saamisesta.

TEKOPYHYYDEN JA KATALUUDEN NÄYTÖS

Ei ole inhottavampaa näkyä kuin se, jolloin teosta tavattu rikollinen vannoo puhtauttaan ja viattomuuttaan.

Suomen sotasyölyllisten oikeudenkäynnissä ei yksikään syytetyistä ole tunnustanut syyllisyyttään. He ovat todistaneet satoja kertoja niin valmistavassa tutkinnassa kuin oikeudessakin: »En tiedä», »En muista», »Olin sinä aikana muissa tehtävissä», »Kuulin vain sellaisia huhuja», »Muistan vain hämärästi»... He kieltävät kaikki tyynni. Kun heidät painetaan seinää vasten kumoamattomien tosiasioiden ja asiakirjojen voimalla tai vieläpä esittämällä heille heidän omia päiväkirjamerkintöjään (tosin ei varsin totuudenmukaisia), niin syytetyt ja heidän asianajajansa alkavat harjoittaa juridista temppuilla. Erikoisesti pinnistelee Rytin puolustaja, surullisenkuuluisa Procopé, Suomen entinen Yhdysvaltain-lähettiläs, joka sodan aikana harjoitti siellä fasistista agitaatiota siihen saakka, kunnes Amerikan hallitus menetti kärsivällisyytensä ja karkotti hänet.

Eräät syytetyt yrittävät panna syyn omien apuriensa (suomalaisten, mutta ei saksalaisten) niskoille. Ryti yrittää vierittää koko vastuun sotilasjohdon kannettavaksi, vaikka on todistettu, että hallitus ja sotilaallinen johto ovat toimineet täysin yksimielisesti. Pankinjohtaja Reinikka ja pastori Kukkonen, ts. ne hallituksen ulkopoliittisen valiokunnan jäsenet, jotka olivat erittäin läheisissä suhteissa Helsingissä olevan Saksan lähetystön natseihin, puolustelevat itseään sillä, että he olivat muka usein poissa mainitun valiokunnan kokouksista, joten siis monet tärkeät päätökset on voitu tehdä heidän tietämättään. Syytetty Kivimäki,

Suomen hallituksen entinen pääministeri (1932—1936), joka sodan valmistelukaudella ja sen aikana oli Suomen Berliin-lähettiläänä, yrittää oikeudessa siirtää vastuun rikollisista salajuonistaan hitleriläisten kanssa toisten syytettyjen, hallituksen silloisten jäsenten niskoille. Tämä emäfasisti, joka jo pääministerikaudellaan johdatti Suomen ulko- ja sisäpolitiikkaa fasismiin suuntaan, esittää nyt itsensä pelkäksi Helsingin ministerien tahdon toimeenpanijaksi sanoen oikeudessa:

»Lähettiläänä minun oli täytettävä ulkoasiainministeriön ohjeet. Koska laki säätää määrätyn alistussuhteen johtajien ja alaisten kesken, niin tähän lakiin liittyviä toimintoja ei voida pitää väärinä. Vastakkaisessa tapauksessa olisi rangaistava murhasta pyöveliä, joka panee oikeuden langettaman kuolemantuomion täytäntöön.»

»Täytäntöönpanija» Kivimäki jätti vain yhden seikan ottamatta huomioon, nimittäin sen, että vapautta rakastavien kansojen oikeustajunta vaatii *kaikkien* fasisistien pyövelien, sekä johtajien että täytäntöönpanijoiden rankaisemista.

Kaikki syytetyt kiistävät senkin syytöksen, että he olisivat vastustaneet Suomen irtautumista sodasta. »Mehän halusimme rauhaa, mutta emme voineet sitä aikaansaada», selittävät he tekopyhästi. Mutta kun asiakirjoihin on todistettu, montako kertaa Suomen hallitus on torjunut esimerkiksi Amerikan ja Englannin hallitusten Suomelle tekemät ehdotukset sotatoimien lopettamisesta ja ryhtymisestä neuvotteluihin neuvostohallituksen kanssa, niin syytetyt, hallituksen entiset jäsenet, voivat vain vakuuttaa, että vuodesta 1943 alkaen he ryhtyivät »käsitlemään rauhan kysymystä».

Niin, kun maa alkoi polttaa Hitlerin suomalaisten apurien jalkain alla saksalaisten armeijain tultua murskatuksi Stalingradin luona ja Donilla, heidän tosiaan piti käsitellä kysymystä, kuinka voitaisiin *johtaa harhaan* Suomen ja demokraattisten maiden yleinen mielipide. Siinä tarkoituksessa järjestettiin hallitus uudelleen. Mutta nyt Linkomies väittää muodostaneensa uuden hallituksen »erikoisesti välirauhan solmimista varten Neuvostoliiton kanssa». Mutta kun Amerikan hallitus teki kaksi viikkoa myöhemmin viimeisen välitysehdotuksensa Suomelle, niin Linkomiehen hallitus päätti ilmiantaa tämän luottamuksellisen ehdotuksen Ribbentropille sekä vastasi hänen sanelunsa mukaan

amerikkalaisille kielteisesti. Tanner sanoi yksityiskeskustelussa eräälle eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan jäsenelle, että erillisrauha on mahdoton, koska Suomen esimerkkiä seuraisivat silloin muutkin ja se johtaisi Saksan luhistumiseen.

Oikeudessa todettiin edelleen, että keväällä 1944, jolloin Linkomiehen hallitus ryhtyi lopulta tiettyihin toimenpiteisiin Neuvostoliiton välirauhanehtojen selville saamiseksi, niin saksalaiset suhtautuivat Kivimäen silloisen Berliinistä lähettämän selostuksen mukaan täysin rauhallisesti Suomen mahdollista sodasta irtautumista koskeviin puheisiin, »koska tiesivät käytävän keskusteluja erillisrauhasta pääasiassa siksi, että Suomen kansalle voitaisiin osoittaa, miten mahdotonta on hyväksyä Neuvostoliiton rauhanehtoja».

Ja todellakin, kun Linkomiehen hallitus sai Neuvostoliiton ehdot, se julisti ne mahdottomiksi hyväksyä ja kehotti eduskuntaa hylkäämään ne. Sitten neuvostojoukkojen ryhdyttyä hyökkäykseen Karjalan kannaksella kesäkuussa 1944 Ryti ja muut päättivät eduskunnan selän takana tehdä Ribbentropin esittämän sopimuksen, jonka mukaan Suomi, kuten tunnettu, sitoutui jatkamaan sotaa Saksan puolella eikä se voinut irtautua sodasta ilman Saksan hallituksen suostumusta.

Niin itsepintaisesti Linkomiehen hallitus sabotoi Suomen irtautumista sodasta.

Helsingin oikeudenkäynti osoittaa, että suomalaiset sotarikolliset eivät ole oppineet mitään. He ovat jääneet siksi, mitä olivat. Syöstyään Suomen kansan fasistiseen sotaan Saksan puolella, uhrattuaan kylmäverisesti paljon ihmishenkiä he eivät kadu mitään. He eivät tahdo nähdä mitään tuomittavaa rikollisissa teoissaan. He jankuttavat, että heidän politiikkansa oli oikeaa, »toisin ei voitu menetellä», eikä heidän syynsä muka ollut, ettei tilanne sallinut heidän saavuttaa sitä, mitä he halusivat. He eivät edes sanoudu irti Saksan fasismista. He eivät tuomitse muodollisesti eikä itse asian kannalta Hitlerin hirvittävää anastussotaa ja vielä vähemmän omaa rikostoveruuspolitiikkaansa hänen kanssaan.

Varsinkin Tanner esiintyy synnittömänä vanhurskaana. Hän lausui julkisesti jo sodan aikana, että sodan tien valitseminen ei aiheuttanut hänessä »mitään ristiriitaa oman tunnon kanssa». »Synnittömän» Tannerin hahmo tuo vä-

kisinkin mieleen vanhan tarinan, jonka sveitsiläinen kirjailija Gottfried Keller on mukaillen kertonut, tarinan kiertävästä munkista, joka ripitti tiellä tapaamaansa tuntematonta. Kaikkiin kysymyksiin siitä, mitä syntejä hänellä oli omallatunnollaan, ripitettävä vastasi kieltävästi. Munkki luetteli kauan kaikkia ajateltavissa olevia syntejä; tuntematon ei tunnustanut ainoatakaan: hän ei koskaan valehdellut, ei rikkonut mitään lakeja, ei tehnyt syntiä edes ajatuksissa jumalan ja ihmisten edessä. Munkkiparka kavahti vihdoin hämmästyksissään ja huudahti:

— Nyt tiedän, kuka olet: olet itse Saatanan!

Niin olikin. Siinä oli yksi pahalaisista ihmisen hahmossa.

* * *

Jokin aika sitten, tammikuun 11. p:nä 1946, norjalainen »Aftenposten» totesi suomalaisten sotarikollisten oikeusjuttua koskevassa kirjoituksessaan, että Neuvostoliitto suhtautuu Suomeen hyvin pehmeästi eikä ole puuttunut Suomen politiikkaan sellaisista vakavista tapahtumista kuin esimerkiksi aseita kätkeneen salaisen järjestön paljastamisesta huolimatta. Neuvostopiireissä on osoitettu »hyvän naapurin halua ymmärtää suomalaisten vaikeuksia», korosti lehti. Mutta Suomessa, huomautti »Aftenposten» tarkoittaen ilmeisesti Suomen määrättyjä yhteiskuntapiirejä, »ei tarpeeksi ymmärretä sitä osuutta, joka on suomalaisille itselleen annettu, ja sitä merkitystä, joka heidän suhtautumisellaan siihen on». Samalla norjalainen lehti teki seuraavan johtopäätöksen:

»Suomelta vaaditaan vain niiden epädemokraattisten, aktiivisten kansalliskiihkoisten piirien tuomitsemista, jotka aikaisemmin esittivät niin ratkaisevaa osaa Suomen sotilaallisessa ja poliittisessa elämässä. Sodasta vastuussa olevien henkilöiden oikeudenkäynnin pitää muodostua tavallaan näiden piirien julkiseksi paljastamiseksi. Tämän oikeudenkäynnin tarkoituksena on laskea pohja Suomen politiikan laajalle demokraattiselle tervehdyttämiselle sekä ilmaista demokraattisen Suomen vilpitön halu ryhtyä yhteistyöhön maailmansodasta voittajina selviytyneiden demokraattisten valtojen kanssa. Suomen on sekä teoriassa että käytännössä sanouduttava irti voimista, jotka ovat sitoneet sitä Saksan politiikkaan ja autoritäärisiin poliittisiin pyrki- myksiin. Ellei Suomi halveksi näitä saamiaan mahdoli-

suuksia, niin monet seikat puhuvat sen puolesta, että se kulkee valoisaa tulevaisuutta kohti.»

Joidenkuiden Suomessa kannattaisi ottaa varteen nämä norjalaisen lehden johtopäätökset.

Neuvostoliiton yleinen mielipide ei luonnollisestikaan voi suhtautua välinpitämättömästi Suomen puhdistamiseen fasistisista ja kansalliskiihkoisista vaikutuksista, jotka estävät kestävien naapuruussuhteiden kehittymistä Suomen ja Neuvostoliiton välillä. Niin neuvostokansa kuin myös muiden maiden demokraattinen väestö odottaa suomalaisten sotarikollisten politiikan verukkeetonta tuomitsemista ja sotarikollisten esimerkillistä rankaisemista heidän suorittamistaan rikoksista.

**Aikakauslehti »Novoje Vremja»,
1946, n:o 3**

**Suomennos otettu sanomalehdestä
»Vapaa Sana» 10. ja 12. 2. 1946**

**Tarkistettu venäjänkielisen tekstin
mukaan**